

Zbečno

Základní charakteristika obce

Počet obyvatel (vždy k 31. 12.) 2011 | 2013 | 2015 | 2017 | 2019: **470 | 478 | 507 | 529 | 559**

www.obec-zbecno.cz

Obec Zbečno leží v údolí řeky Berounky zhruba 15 km jihovýchodně od Rakovníka a 14 km severozápadě od Berouna a 18 km jihozápadně od Kladna. Středem obce prochází silnic II/201 z Jenče a Unhoště do Hřebečnicků a také železniční trať č. 174 z Berouna do Rakovníka.

Středem správního území obce teče řeka Berounka, hluboký kaňon řeky tak dělí krajinu obce na dvě části. Severní část krajiny je z velké části pokrytá křivoklátskými lesy, do nejsevernější části zasahuje Lánská obora. Osu severní části krajiny obce tvoří řeka Klíčava spolu s vodní nádrží Klíčava. Jižní část krajiny obce je tvořena zemědělsky obhospodařovaným ostrohem nad meandrem řeky Berounky a lením komplexem na strmých svazích pravého břehu řeky. Krajina Zbečna je topograficky velmi členitá a kopcovitá, prořezaná hlubokými údolím Berounky, Klíčavy a jejich krátkých bočních přítoků.

Zástavba obce se koncentruje kolem řeky Berounky. Jádrem sídelní struktury je sídlo Zbečno, rozvinuté v údolní poloze podél levého břehu řeky. Na obytnou zástavbu Zbečna navazují jednak podél levého břehu řeky, tak údolím Klíčavy a Štíhlíce četné chatové osady. Na levém břehu řeky připadá ke Zbečnu také samota Novina.

Na pravém břehu řeky, kolem předpolí silničního mostu, se nachází historické sídlo Újezd nad Zbečnem, rozrostlé postupně až k železničnímu nádraží a na náhorní plošině nad meandrem řeky Berounky pak historické sídlo Pohořelec. Na svazích nad Berounkou se opět nacházejí chatové osady. Na prvním břehu náleží ke Zbečnu samoty Dubina či Kolouch.

První písemná zmínka o osídlení pochází z roku 1003 (tedy nedlouho po první zmínce o přemyslovském hradišti na Křivoklátu). V Kosmově kronice je ves zmíněna v pověsti o knížeti Krokovi.

V prosinci roku 1100 zde byl spáchán atentát na českého knížete Břetislava II., jehož osovateli byli pravděpodobně členové rodu Vršovců.

Zbečno

Hodnoty na území obce

Přírodní a krajinné hodnoty

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko

Biosférická rezervace UNESCO Křivoklátsko

Národní geopark Barrandien

Evropsky významná lokalita Lánská obora - pionýrská vegetace silikátových skal (Sedo-Scleranthion, Sedo albi-Veronicion dillenii) (8230); bučiny asociace Luzulo-Fagetum (9110); bučiny asociace Asperulo-Fagetum (9130); dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum (9170); lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích (9180); staré acidofilní doubravy s dubem letním (Quercus robur) na písčitých pláních (9190); kovařík fialový (Limoniscus violaceus); páchník hnědý (Osmoderma eremita); tesařík obrovský (Cerambyx cerdo); velevrub tupý (Unio crassus)

Evropsky významná lokalita Stříbrný luh – kontinentální opadavé křoviny (40A0); panonské skalní trávničky (Stipo-Festucetalia pallentis) (6190); vápnité sutě pahorkatin a horského stupně (8160); bučiny asociace Asperulo-Fagetum (9130); dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum (9170); lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích (9180)

Ptačí oblast Křivoklátsko – populace včelojeda lesního, výra velkého, kulíška nejmenšího, ledňáčka říčního, žluny šedé, strakapouda prostředního, lejska malého, lejska bělokrkého a jejich biotopy

Památný strom Buk na Kalich

Památný strom Lípy malolisté

Památný strom Lípa nad hřbitovem ve Zbečně

Památný strom Lípy u kostela ve Zbečně

Památný strom Masarykova babyka

Přírodní rezervace Stříbrný luh – Přírodní rezervace na pravém břehu řeky Berounky je vyhlášena z důvodu ochrany výjimečné druhové diversity s výskytem mnoha vzácných a ohrožených druhů fauny a flory. Na strmých svazích roste tis červený, na vlhčích půdách pak květnaté bučiny. Bylinné patro tvoří lilie zlatohlávek, plamének přímý, kyčelnice devítilistá a mnoho dalších.

Řeka Berounka

Kaňon řeky Berounky

Hluboké údolí řeky Vůznice

Křivoklátské lesy

Potok Klíčava

Hluboké údolí Klíčavy

Vodní nádrž Klíčava

Skalnaté břehy řeky Berounky

Lánská obora

Kulturně historické hodnoty

Hamousův statek (rychta zv. U kuchařů, č.p. 22) (NKP) – Mimořádně cenný areál lidové architektury. Hlavní budova s obytnými a hospodářskými částmi je roubená, částečně patrová. Doplněna je hospodářskými objekty ve dvoře (stodola, chlév).

Kostel sv. Martina (NKP) – Barokní kostel na rovinaté návsi je ve zdivu gotického původu. K obdélné lodi s průčelní věží přiléhá čtvercové presbyterium, původně s patrem, na východě doplněné o drobnou pětibokou sakristii.

Fara č.p. 1 (NKP) – Barokní patrová stavba v jádru vsi, v severním sousedství kostela. Nevelký hospodářský dvůr je přístupný barokní bránou se zvlněnou římsou a brankou pro pěší. Vpravo od brány k ulici přiléhá ještě průjezdní stodola.

Výklenková kaple pod lipami – na kapliče nápis: ZDE BYL ROKU 1100 ZAVRAŽDĚN KNÍŽE ČESKÝ BŘETISLAV II. OD JISTÉHO LORKA NAJATÉHO VRŠOVCI, KDYŽ SE Z LOVU VRACEL NA SVŮJ LOVČÍ HRÁDEK ZBEČNO.

Dochovaná urbanistická struktura historického jádra Zbečna – zástavba hospodářských dvorů, zemědělských usedlostí a chalup kolem protáhlé obdélné návsi

Dochovaná urbanistická struktura historického jádra sídla Pohořelec – chalupnická zástavba přízemních domů se sedlovými střechami a se štítovou orientací do ulice

Pravidelná zástavba chalup se sedlovými střechami a se štítovou orientací do ulice v jádru Pohořelce

Dochovaná urbanistická struktura historického jádra sídla Újezd nad Zbečnem – chalupnická zástavba přízemních domů se sedlovými střechami a štítovou orientací do ulice

Zbečno, Dubina, č.p. 40 – tradiční křivoklátská chalupa se sedlovou střechou a podbitým štítem

Zbečno

Masarykův most přes řeku Berouнку – pojmenovaný po prvním československém prezidentovi spojuje obec Zbečno na levém břehu s nádražím na pravém břehu. Postaven byl v letech 1924 až 1925. Most má tři pole (37–50 metrů). Cena za most se vyšplhala na částku 1,7 milionu Kčs. Pamětní deska informuje: „Masarykův most postaven v letech 1924 až 1925 nákladem okresu Křivoklátského. Za předsedy okresní správní komise Rudolfa Mareše ze Sýkořice, příspěvím státu a země. Projekt byl vypracován péčí zemského správního výboru Ing. Josefem Hartem a stavbu provedl Ing. Emil Štěrba v Berouně za dozoru zemského technika Ing. Františka Widemanna.“

Hráz přehradní nádrže Klíčava – dílo architekta Oskara Olára z let 1848 – 1953, hráze vysoká 50,2 m, délka v koruně 175,9 m
Úpravna vody Klíčava – dílo architekta Oskara Olára z let 1848 – 1952, ve funkcionalistickém stylu

Civilizační hodnoty

Silnice II/201 Jeneč – Unhošť – Křivoklát – Hřebečnický
Silnice II/236 Zdice – Roztoky – Lány – Slaný
Železniční trať č. 174 Beroun – Rakovník
Železniční zastávka Zbečno
Železniční zastávka Újezd nad Zbečnem
Cykloturistická trasa č. KO7 Sýkořice – Zbečno – Újezd – Leontýn
Cykloturistická trasa č. KO8 Sýkořice – Zbečno – Písa
Červená značená pěší turistická trasa KČT
Žlutá značená pěší turistická trasa KČT
Vodácká trasa Berouнка
Vodácká naučná stezka Berouнка
Naučná stezka Brdatka
Pošta
Dětská skupina Berouнка
Hřbitov
Základní škola – 1. stupeň (kapacita 50 dětí)
Obecní knihovna
Dětské hřiště
Kemp Riviera
Pohostinství U Mostu
Restaurace u Šebků
Obchod se smíšeným zbožím (Zbečno)
Obchod se smíšeným zbožím (Újezd)
Prodejna průmyslového zboží
Drogerie
Kosmetika, masáže, pedikúra, manikúra
Půjčovna lodí
Truhlářství
Zednictví (2x)
umělecké kovářství a zámečnictví
Vodovod (pouze v části Zbečno), napojen z vodojemu Sýkořice
Kanalizace (ve výstavbě 2020-2021)

Hlavní požadavky na změny v území (nad rámec územního plánu)

Požadavky na změny v území vyplývající z platných ZÚR Středočeského kraje ve znění Aktualizace č. 1 a č. 2

V03: Vodárenská soustava Zbečno - Roztoky (nahrazení V8 - V14 + V52 - V61) (vč. 12 vodojemů)
NK 55: Nadregionální biokoridor Týřov, Křivoklát - Karlštejn, Koda
RC 1443: Regionální biocentrum Stříbrný luh
RC 1578: Regionální biocentrum Jivno

Zbečno

RK 1106: Regionální biokoridor Ryšín - K 55

Požadavky na změny v území vyplývající z rozpracované Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje (návrh pro SJ)

V03: Vodárenská soustava Zbečno - Roztoky (nahrazení V8 - V14 + V52 - V61) (vč. 12 vodojemů) (vypuštění)

Požadavky na změny v území vyplývající ze Strategického rozvojového plánu obce Zbečno na období 2016 – 2026

Vytvoření turistických okruhů v okolní krajině

Obnova zaniklé historické cesty pro zlepšení prostupnosti krajiny v původní trase cestu, vedoucí z lokality Na Jizhoře severním směrem k rozcestí Pod Javůrkem

Nový pěší okruh v trase Zbečno náves – Na Jizhoře – úbočí Noviny – hájovna Plačkov – přehrada Klíčava a zpět údolím potoka Klíčavy do Zbečna

Nový pěší okruh vedoucí z návsi v souběhu s turistickou pěší trasou do Sýkořice, kde se odpojuje a pokračuje přes vyhlídku Pěnčina zpět na zbečenskou náves

Nový pěší okruh z návsi úbočím návrší Novina k hájovně Plačkov, kde se cesta otočí k západu a vede lokalitou Kopáčová k silnici, ze které po pár stech metrech odbočí roklí směrem k Berounce; podél řeky se pak trasa vrací do Zbečna

Dobudování vodovodu v místech kde chybí

Revitalizace plochy návsi

Rozšíření liniové výsadby podél cest

Vystavět dětské hřiště a sportovní hřiště ve Zbečně

Podporovat rozšíření cyklotrasy Beroun – Žloupovice dál do Zbečna (nutnost vybudování mostu)

Zřídít naučnou stezku upomínající na bohatou historii a přírodní bohatství v okolí obce

Udržovat polní cesty, cykloturistické a pěší trasy v návaznosti na turistické cíle v okolí

Zkvalitňovat zázemí cyklistických a pěších tras o doprovodný mobiliář v návaznosti na další doprovodné služby

Vybudování chodníků podél komunikace II/201

Vybudování nové zastávky ČSAD v Újezdě

Vybudování nové MŠ (v případě potřeby)

Vybudování nového dětského hřiště, na pozemku KN p. č. 258/10

Záměry dle dotazníku obce 2020

Mateřská škola (pravděpodobně konverze domova pro seniory na mateřskou školu)

Kanalizace a ČOV

Dětská skupina Berounka

Přivaděč vodovodu do Újezdu nad Zbečnem

Zasíťování vodovodu v Újezdu nad Zbečnem

Pozitiva

Negativa

Životní prostředí

Velmi vysoká lesnatost území

Území relativně vyvážené (KES > 1)

Nadprůměrné zastoupení lokalit se zvýšenou přírodní hodnotou

Kaňon Berounky

Vodní nádrž Klíčava

Velmi harmonická krajina CHKO Křivoklátsko

Celkově příznivé hodnocení stavu ovzduší

Celkově příznivé hodnocení vodního hospodářství

Celkově příznivé hodnocení odpadového hospodářství

Nízká kvalita ZPF (vyšší podíl IV. a V. TO)

Hluk a prašnost z dopravy z/do lomu

Zbečno

Hospodářský rozvoj

<p>Ekonomické zázemí obce tvoří zemědělský a hospodářský areál</p> <p>Rekreačně atraktivní prostředí v CHKO Křivoklátsko, v sezóně cestovní a turistický ruch, s tím je spojená vysoká intenzita rekreace, ubytování turistů</p> <p>Dopravní dostupnost obce zajištěna napojením na silnici II. třídy a železniční trať</p> <p>Vyšší míra podnikatelské aktivity</p>	<p>Nepříznivá dostupnost nadřazené silniční sítě</p> <p>Absence vodovodu v Újezdě nad Zbečnem</p> <p>Větší vzdálenost od spádového centra ORP Rakovníka (cca 15 km dostupnost Berouna a dálnice D5)</p>
--	---

Soudržnost společenství obyvatel

<p>Výrazný nárůst počtu obyvatel</p> <p>Migrační atraktivita</p> <p>Intenzivní bytová výstavba</p> <p>Občanská vybavenost – základní škola (1. stupeň), prodejna potravin, restaurace, pošta, restaurace, správa obce, stravovací a ubytovací zařízení, správa CHKO Křivoklátsko</p> <p>Turisticky atraktivní oblast (Hamousův statek, hrad Křivoklát)</p>	<p>Obec bez 2. stupně ZŠ (vyjíždka do Roztok a Křivoklátu)</p> <p>Obec bez lékaře (vyjíždka do Křivoklátu, Berouna a Rakovníka)</p> <p>Obec bez MŠ (funguje jen dětská skupina)</p> <p>Stárnutí obyvatelstva</p> <p>Starší bytový fond</p> <p>Vysoký podíl neobydlených bytů</p> <p>Zatížení obce nákladní dopravou</p> <p>Část zastavěného území Zbečna v záplavovém území</p>
--	---

Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území

Životní prostředí	+
Hospodářský rozvoj	+
Soudržnost společenství obyvatel	+
Zařazení obce do kategorie vyváženosti pilířů URÚ	1

Problémy/závady k řešení v územním plánu

<p>Brownfields opuštěný jižně od Újezdu nad Zbečnem</p> <p>Brownfields zemědělský areál na jižním okraji Újezdu nad Zbečnem</p> <p>Hluk a prašnost z lomu v Sýkořicích</p> <p>Železniční zastávka Zbečno daleko od obytné zástavby obce</p> <p>Nákladní doprava z lomu po mostě přes Berounku na silnici III/20112 z hlediska bezpečnosti pěších, ničení krajnic komunikací i únosnosti mostu</p> <p>Dopravní závady jsou také na koncovém úseku silnice III/20112 mezi Újezdem nad Zbečnem a Pohořelcem</p> <p>Urbanisticky dekoncentrovaná a velmi rozvolněná zástavba obce > obytné území obce velmi prostorově roztříštěné a dekoncentrované vůči historickému jádru obce</p> <p>Absence plošně odpovídajícího parkového veřejného prostranství (cca 0,5 – 1 ha) pro každodenní rekreaci obyvatel obce a konání obecních akcí</p> <p>Zástavba v nivě řeky Berounky v záplavovém území Q100 řeky Berounky a dokonce v aktivní zóně záplavového území</p> <p>Velké množství rozsáhlých chatových osad roztroušených ve volné krajině, zatěžujících prostředí a životní prostředí obce</p> <p>Obec nemá dostatek rozvojových ploch pro bydlení (dotazník obce 2020)</p> <p>Absence mateřské školy</p> <p>Nedostatek parkovacích míst na území obce (dotazník obce 2020)</p> <p>Snižující se frekvence autobusových spojů (dotazník obce 2020)</p> <p>Absence vodovodu v části obce Újezd nad Zbečnem (plánovaná realizace 2021)</p> <p>Absence plynofikace</p> <p>Většina obytného území jádrového sídla Zbečno leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů</p> <p>Většina obytného území sídla Pohořelec leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů</p>

Zbečno

Nesplněna pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů na většině obytného území sídla Újezd nad Zbečnem

Severní část obytného území sídla Pohořelec leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mladší školní děti na území obytných sídel Zbečno a Újezd nad Zbečnem – nesplněn standard pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Celé obytné území jádrového sídla Zbečno leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mládež a dospělé 1 000 m od obytných domů

Nesplněn standard dostupnosti veřejné parkové zeleně (přítomnost v každém obytném sídle) – absence veřejné parkové zeleně v celé obci

Chybějící sportovní vyžití (Strategický plán)